

Ilja Kopáček – scénář

Zpracovali žáci ZŠ Husova: Barbora Šobková, Emma Capouchová, Marta Košíčková, Tereza Ryglová, Tereza Svobodová, František Bílek a Daniel Šír

„Přežil jsem vlastní smrt. Potom jsem z toho letadla po čtyřech vylezl, a když viděli, že jsem živý pilot, tak pro mě přijeli autem.“

V roce 1960 vyvázl sedmnáctiletý Ilja Kopáček po pádu letadla bez vážných zranění, létat ale nepřestal. Železné nervy a odvalu získal po svém otci, starostovi Sokola a profesorovi reálky, Jaroslavu Kopáčkovi. Ten byl za války uvězněn rok v koncentračním táboře Buchenwald. Gestapo ho zatklo hned v březnu 1939 – pro výstrahu. Po jeho návratu se za devět měsíců manželům Kopáčkovým narodil Ilja, staršímu synovi Jaroslavovi bylo tehdy třináct let. Široká rodina po generace udržuje silné vazby. Možná i proto otec, Jaroslav ani Ilja ze svých zásad nikdy neustoupili.

Ilja Kopáček vystudoval na chemicko-technologické škole, o politiku se nezajímal, ale v běžném životě se jí nedalo vyhnout. Do komunistické strany nevstoupil, přestože by tím získal materiální výhody. Jednoduše si s bratrem řekli, že ne.

Invaze vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 Ilju Kopáčka zastihla s manželkou doma,

„Byl to pocit stísněnosti a nemohoucnosti. Co dělat proti tomu?“

V roce 1971 se náš pamětník nevyhnul politické prověrce. Neprošel. Pracoval tehdy v papírnách v Maršově. Ředitel byl fajn chlap. Vyhodil ho, ale přitom mu zajistil dobré místo přímo v Hostinném, kde s rodinou bydlel. Ilja měl jen strach, aby nepříznivý politický posudek neohrozil jeho celoživotní vášeň – létání, tehdy ve Svazu pro spolupráci s armádou, tak zvaném Svazarmu. Řediteli to řekl a ten pochopil.

„Já jsem ten posudek na Svazarm dostal tak, že bych mohl dělat snad ministra vnitra.“

Ilja Kopáček se postupem času stal vyhledávaným odborníkem. Uměl jednat s lidmi a jeho neústupnost mu v životě nepřekážela. Naopak.

„Rád vzpomínám na to, když se v Hostinném dělal nový papírenský stroj. Předtím, než se to začalo dělat, tak si mě zavolal ředitel a říkal mně: 'Ty seš takovej dost ráznej. My teď tady budeme dělat výstavbu a potřebuji někoho, kdo se nebojí a za něčím jde. Nechtěl bys to dělat? Co by ne?'“

Části papírenského stroje se vyráběly v Rusku, kam často musel jezdit. Místní odborníky a jejich vstřícnost si nemohl vynachválit.

„Ty ruský lidi jsou fakt dobrý. Já jsem se setkal jenom s dobrejma. Žádné jiné jsem nepotkal.“

Demokratické změny po sametové revoluci Ilja Kopáček uvítal. 90. léta mu však přinesla i řadu zklamání. V té době pracoval jako ředitel stavby cukrovaru v Kopidlně. Před rokem 1989 stát investoval do cukrovaru přes miliardu. Byl těsně před dokončením.

Ten cukrovar se totiž nikdy nedostavěl. A potom se prodal za zlomek toho, co se do toho cukrovaru dalo peněz.

Ilja Kopáček s ředitelem holdingu Cukrovarů navštívili tehdejšího ministra zemědělství Josefa Luxe a žádali o půjčku 200 milionů na dokončení, s tím, že do pěti let peníze vrátí. Mezi čtyřma očima ministr pamětníkovi řekl.

„Já k vám budu naprosto upřímněj. Pro mě je daleko lepší pět set voličů, než abych vám dal dvě stě miliónů.“

V Kopidlně totiž dva lidé sepsali petici, kde požadovali zastavení stavby z malicherných důvodů. Sehnali pět set podpisů. A povedlo se. I když později toho většina podepsaných litovala.

Ilja Kopáček si vždycky udělal vlastní názor a nenechal se pak ovlivnit. Z jeho vyprávění nám je jasné, že charaktery lidí nejsou nikdy jenom černobílé. A co vzkázal mladé generaci?

„Aby byli takoví, jako jsou.“